

ESIOPETUKSEN LUKUVUOSISUUNNITELMA

Esiopetuksen velvoittavuus, työaika, ilmoittautuminen ja täydentävä varhaiskasvatus

Perusopetuslain 2014/1040 26§ mukaan esiopetus on velvoittavaa ja huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. Lapsella, joka aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna. Kunnan velvollisuus on järjestää maksutonta esiopetusta alueellaan asuville lapsille.

Hartolassa esiopetus järjestetään päiväkotia Vantussa Metsätähtien ryhmässä. Esiopetusta johtaa varhaiskasvatuksen johtaja ja esiopetusryhmässä työskentelevät varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja, sekä tarvittaessa päiväkodin avustaja. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimii henkilöstön tukena.

Yhteistyötä tehdään Hartolan Yhtenäiskoulun kanssa, jossa lapset aloittavat koulun esiopetuksen jälkeen. Täydentävä varhaiskasvatus järjestyy saumattomasti esikoulun tiloissa.

Esiopetusvuoden työaika

Syyslukukausi 10.8.2022-22.12.2022 91 työpäivää

syysloma 24.10.2022-28.10.2022 (vko 43)

esiopetuksen vapaapäivä 5.12.2022

joululoma 23.12.2022-8.1.2023

Kevätlukukausi 9.1.2023-31.5.2023 93 työpäivää

talviloma 27.2.2023-5.3.2023 (vko 9)

esiopetuksen vapaapäivä 19.5.2023

esiopetus päättyy 31.5.2023 yht. 184 työpäivää

Esiopetuksen päivittäinen työaika on klo 9.00 - 13.00. Toimintavuoden aikana kertyy yhteensä 736 tuntia.

Esiopetukseen ilmoittaudutaan eDaisyn kautta sen kevätlukukauden alussa, jolloin lapsi täyttää kuusi vuotta. Linkki eDaisyyn löytyy Hartolan kunnan nettisivuilta.

Esiopetukseen tutustuminen järjestetään elokuun alussa ja kutsu tilaisuuteen lähetetään esioppilaiden huoltajille.

Opetus

Esiopetus perustuu valtakunnallisiin Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin v. 2014.

Valtakunnallisten perusteiden pohjalta on tehty paikallinen esiopetuksen opetussuunnitelma. Kuluvana vuonna Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita on täydennetty. Päivitetty paikallinen suunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2022.

Koko esiopetusajaksi tukee tavoitteiden ja oppimiskokonaisuuksien toteutumista. Esiopetuksessa keskeisintä on lapsen tasapainoinen kasvu, kehitys ja oppiminen yhdessä muiden kanssa ja kaikki päivittäin toistuvat tilanteet kuten ruokailu ja ulkoilu ovat oppimistilanteita. Taito kysyä, etsiä, soveltaa ja arvioida tietoa ovat oleellisia kasvun ja oppimisen ohjaamisessa. Lasten mielenkiinnon kohteet ja sisällöt liitetään osaksi

oppimiskokonaisuuksia ja yleisiä sisältöjä jäsennetään lapsille merkityksellisten teemojen kautta. Oppiminen on kokonaisvaltaista ja siinä korostuu leikin merkitys. Tutkiminen, toimiminen ja kokeileminen liittyvät olennaisesti esiopetuksessa käytettäviin työtapoihin. Liikkuminen sisältyy jokaiseen esikoulupäivään ja tavoitteena on lisätä rasittavaa liikuntaa esikoulupäiviin.

Harjoitellaan itsetuntemusta, vahvistetaan lasten kykyä havaita omat kykynsä ja vahvuutensa ja samalla autetaan lapsia tiedostamaan omat haasteensa ja suhtautumaan niihin kehittyvinä ja opeteltavina asioina. Hyvän huomaaminen lapsessa, kannustaminen ja kiitos pienistäkin oppimisen askelista vahvistaa itsetuntoa. Opetellaan kannustamaan ja auttamaan toisia.

Yksi esiopetuksen tärkeimmistä tavoitteista on tukea lasten ryhmäytymistä ja yhteishenkeä. On tärkeää myös antaa jokaiselle lapselle tilaisuus tulla nostetuksi esille ja loistaa yksilönä. Lasten syntymäpäiviä vietetään esiopetuksessa laulamalla onnittelulaulu. Päivänsankari saa valita mieluisan leikkipaikan.

Jokainen lapsi pääsee päivän tähdeksi ja muut saavat kertoa hänestä mukavia asioita, jotka aikuinen kirjaa päivän tähti-kaavakkeeseen. Päivän tähti saa valita itselleen leikkikaverin ja kaverukset saavat myös syödä yhdessä Akvaario-huoneessa.

Aamukokoontumisessa jokainen lapsi saa vuorollaan olla esillä tutkittaessa kalenteriin ja säähän liittyviä asioita. Lapset saavat toimia aikuisen apulaisina harjoitellen vastuun ottamista erilaisista tehtävistä.

Oppimateriaalina käytetään esikoulukirjan lisäksi erilaista leikki- ja toimintamateriaalia. Opetuksessa käytetään monipuolisia havainto- ja työvälineitä. Opetuksessa hyödynnetään digitaalisia välineitä (tabletit, älytaulu) ja sisältöjä (mm. Ekapeli, Moomin language, tanssivideot jne.). Luonnonmateriaaleja hyödynnetään oppimisessa ja taiteellisessa toiminnassa. Esiopetuksessa käytetään monenlaisia liikuntavälineitä.

Kaikille lapsille tehdään oppimissuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa. Jos lapsi osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, oppimissuunnitelmaan lisätään huomiot ja mahdolliset tukitoimet ja vastuut niistä.

Sikäli kun lapsi osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, Hartolan varhaiskasvatussuunnitelman sisällöt ja tavoitteet koskevat häntä.

Oppimisen tukeminen

Jokainen lapsi on oikeutettu saamaan tukea oppimiseensa. Lapsi voi saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea.

Esikouluryhmän aikuisten tukena toimii päivittäin varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Säännöllisesti kokoontuvaan oppilashuoltoryhmään (OHR) kuuluvat esiopetusryhmän varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, psykologi, koulu- ja perhekuraattori, varhaiskasvatuksen johtaja, sekä tarvittaessa lapsen kuntoutuksesta vastaavia asiantuntijoita (mm. terapeutit). Terveystietäjä konsultoidaan tarvittaessa puhelimitse ja sosiaalityöntekijä osallistuu OHR-palaveriin tarvittaessa. Lapsen asioita käsiteltäessä huoltajat ovat aina paikalla, mutta mikäli he ovat estyneet saapumasta paikalle, heiltä on kysytty kirjallinen lupa lapsen asioiden käsittelyyn.

Lasten osallisuuden tukeminen

Lapsia kuullaan kaikissa arkipäivän tilanteissa ja he pääsevät mukaan toimintojen ja oppimisympäristön suunnitteluun. Heidän ideansa ja aloitteensa otetaan huomioon suunnittelussa. Tarpeen mukaan järjestettävissä lasten kokouksissa lapset saavat keskustella ideoistaan, päätettävistä asioista tai

toimintatavoista. Lasten tekemiä päätöksiä ja toimintaa arvioidaan yhdessä ja samalla lapsia ohjataan kantamaan yhdessä vastuuta. Lapsille syntyy kokemus osallisuudesta ja toimijuudesta.

Joka viikko pidettävissä perjantaipuheissa lapset saavat kertoa mikä on ollut esikoulussa mukavaa ja onko viikkoon sisältynyt jotain, mikä on jäänyt harmittamaan.

Päivittäinen työskentely ja esiopetuksen ulkopuolella järjestettävä opetus

Esiopetuksen päivä alkaa aamutanssilla klo 9.00, jonka jälkeen katsotaan kalenteri... ja siirrytään esikoulutehtävien tekemiseen, jonka jälkeen ulkoillaan.

Ulkoilun aloittaa yhteinen liikuntaleikki, ja yhteishengen luomiseksi leikin lopuksi kaikki lapset ja aikuiset toteavat yhdessä olevansa parhaat eskarit. Ulkoa sisään siirryttäessä pieni odotteluaika käytetään harjoittelemalla esim. päässälaskuja, alkuäänteiden kuulemista, vastakohtia tai riimipareja.

Ulkoilun jälkeen klo 11.00 on ruokailu. Ruokailutilanne on rento ja rauhallinen yhteinen hetki, johon esikoulun aikuiset osallistuvat ja jossa opetellaan keskustelemaan samassa pöydässä istuvien kanssa. Ruokailussa aikuisten on mahdollisuus huomioida lapsia yksilöllisesti. Ruokailussa harjoitellaan ottamaan sopiva annos ja maistelemaan uusia makuja / ruokia, sekä kohteliaita pöytätapoja. Esiopetuksen ruokailutilanne tukee lapsen säännöllistä ruokarytmiä ja terveellisiä ravintotottumuksia.

Ruokailun jälkeen on salissa lukuhetki, jonka jälkeen leikitään. Perjantaisin pidetään perjantaipuheet. Klo 13.00 pelkässä esikoulussa olevat lapset saatetaan kyyteihin tai huoltajat tulevat hakemaan. Täydentävässä esiopetuksessa olevat jäävät leikkimään välipalaan asti, jonka jälkeen lähdetään ulos.

Tärkeimpiä arvoja ja toimintaperiaatteita esiopetuksessa

- jokainen lapsi tulee nähdä, kuulla ja ymmärretä
- lapsia kohdellaan oikeudenmukaisesti ja he saavat kannustavaa palautetta
- ketään ei kiusata
- esiopetuksen henkilöstö suhtautuu avoimesti ja kunnioittavasti erilaisiin perheisiin, sekä kotien erilaisiin katsomuksiin, uskomuksiin, periaatteisiin ja kasvatusnäkömyksiin
- liikunta on osa lapsen jokaista esiopetuspäivää
- opetellaan yhdessä tuntemaan luontoa ja kunnioittamaan sitä
- lapsille opetetaan tunne- ja turvataitoja
- lapsille opetetaan turvallista liikennekäyttäytymistä ja liikennesääntöjä aina liikuttaessa esikoulun pihan ulkopuolella
- harjoitellaan kohteliaasta käytöstä ja hyviä pöytätapoja
- lapsi harjoittelee huolehtimaan itsestään, omista tavaroistaan ja yhteisestä ympäristöstä
- lapsi harjoittelee osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja
- annetaan tilaa lasten leikeille, ideoille ja mieleipiteille

Esiopetuksen tapahtumia

- koko varhaiskasvatuksen yhteinen liikuntapäivä Soriksella 6.9.2022
- liikenneturvallisuusviikko (vko 37)
- koko varhaiskasvatuksen yhteinen perheiden ilta 15.9.2022
- ympäristöviikko (vko 38); roskakävely, metsäretki, maatumiskoe
- Sananjalka – nukketeatteri esiintyy seurakuntakeskuksessa 20.9.2022
- valokuvaus 21.10.2022
- pyhäinpäivän hartaushetki Vantussa 3.11.2022
- tärkeän ihmisen juhla 4.11.2022

- seurakunnan työntekijöiden järjestämä nukketatteriesitys Vantussa 17.11.2022
- Vantun joulujuhla
- joulukirkko
- Tuija Nuojuan Maatilan joulu- esitys 21.12.2022
- ulkona kuin lumiukko; Suomen ladun järjestämä tapahtuma
- ystävänpäiväjuhla
- vanhojen tanssit
- Pääsiäiskirkko
- vappubileet
- kevätretki
- kevätjuhla

Huom. Tapahtumien muutokset ovat mahdollisia. Listassa eivät välttämättä ole kaikki tapahtumat, joihin esikoululaiset osallistuvat, koska kaikista ei ole vielä tässä vaiheessa tietoa. Retkiä lähiympäristöön tehdään jatkuvasti.

Arviointi ja kehittäminen

Esiopetuksen arkea ja lasten oppimista dokumentoidaan mm. kirjoittamalla, taiteilemalla, kuvaamalla, videoimalla, laatimalla muistiinpanoja ja kokoamalla kasvun kansioita yhdessä lasten kanssa. Lasten motorisia taitoja arvioidaan käyttäen apuna Jyväskylän Yliopiston Liikuntakasvatuksen laitoksen arviointikaavaketta.

Lasten itsearviointia tuetaan keskustelemalla avoimesti arjen toiminnoista ja oppimisesta. Lisäkysymyksillä autetaan lapsia näkemään uusia osa-alueita kehityksessään ja oppimisessaan. Kirjataan ylös lasten itselleen ja omalle oppimiselleen asettamia tavoitteita ja palataan niihin uudelleen arvioiden tavoitteiden toteutumista. Lapset arvioivat omaa toimintaansa arviointivihkoon.

Lapsille annetaan lukuvuoden päätteeksi esiopetuksen osallistumistodistus.

Henkilöstö arvioi omaa toimintaansa ja pedagogista toimintaa säännöllisesti arjen toimintojen keskellä ja tiimipalaverissa. Tavoitteiden toteutumista seurataan.

Joka toinen vuosi järjestetään seudullinen kysely lapsille, huoltajille ja henkilöstölle.

Yhteistyö

Yhteistyö huoltajien kanssa on suunnitelmallista ja jatkuvaa. Monia huoltajia kohdataan päivittäin. Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat rakentuvat prosessina koko lukuvuoden ajan. Sen laatimiseen ja tavoitteiden toteutumisen arviointiin osallistuvat lapsi, huoltaja ja esiopetuksen henkilökunta.

Alkusyksyllä järjestetään huoltajien kanssa yhteinen keskustelu oppimissuunnitelman merkeissä ja keväällä (ja tarvittaessa muulloinkin) arviointikeskustelu.

Yhteyttä huoltajiin pidetään puhelimitse ja Wilman kautta, sekä huoltajille / perheille järjestetyissä perheiden illoissa, juhlissa ja muissa tapahtumissa.

Toiminnasta, arjen sujumisesta ja muusta ajankohtaisesta tiedotamme huoltajia: viikkosuunnitelmat, puhelin, tekstiviestit, Wilma-viestit, paperitiedotteet.

Esiopetuksessa toteutuu kaksi nivelvaihetta. Ensimmäinen on siirtymä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Siirtyminen on luontevaa, kun varhaiskasvatuksen lapset ja huoltajat näkevät esiopetuksen henkilökuntaa päivittäin ja yhteistä toimintaa järjestetään jatkuvasti. Lasta koskevat tiedot siirtyvät esiopetukseen xx.

Siirtyminen esiopetuksesta kouluun on lapselle isompi askel, kun koulu ympäristöineen on uusi ympäristö, samoin oppilaat ja opettajat. Tiedonkulku lasta koskevista asioista esiopetuksesta kouluun varmistetaan järjestämällä keväällä siirtopalaveri, johon osallistuu esikoulun opettajan lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja varhaiskasvatuksen johtaja, sekä koulusta tuleva alkuopettaja, erityisopettaja ja tarvittaessa koulunkäynnin ohjaaja.

Yhteistyötä Hartolan yhtenäiskoulun kanssa tehdään erilaisten (kulttuuri) tapahtumien merkeissä.

Joutsan esikoulu Esikot ovat ystävyysesikoulumme. Esikoiden kanssa on suunnitteilla yhteinen tapahtuma Joutsassa.